

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

Titulus VIII. De Archiepiscopis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

que nec suis familiaribus aliquem ordinem vel etiam primam tonsuram conferant sub pœnâ suspensionis per annum integrum. Illi autem, qui sic ordinati fuerint, ipso jure ab executione ordinum suspenduntur, donec proprio Prælato visum fuerit. *Barb. Collectan. in Conc. Trid. Sess. 14. c. 2. & Sess. 23. c. 9. Piafescius in praxi Episcop. pag. 17.*

V. De iisdem titularibus Episcopis ordinavit *Pius V.* in Decreto suo consistoriali, ne Pontificalia exercere possint absque expressâ licentiâ Sedis Apost. nisi in diœcesi, ad quam dati sunt Suffraganei, & ut deinceps non dentur, nisi in Ecclesiis Cardinalium, & illis, quæ solitæ fuerunt illos habere, & cum assignatione

certi stipendii ad minûs ducatorum auri ducentorum de Camerâ, quos propria auctoritate percipere possint, quando muneri suo satisfaciunt. *Franc. Leo in praxi sua c. 39. n. 17. Barb. in Con. Trid. c. 2. de refor. Sess. 14. Piafescius par. 1. c. 1. pag. 10.* Multum ea Constitutio necessaria & salubris est, pro illis potissimè, qui ut aliis non admodum laudabilibus negotiis, aucupio fortè, venationibus, ludis, & commestationibus tempus, & operarû impendant, Vicarios aut titulares Episcopos substituant, qui quæ ad Deum sunt, sacrificia, ordinationes, & similia peragant. Eisdem si ad reddendum pro ovibus suis rationem obligare possent, minus peccatum haberent.

TITULUS VIII.

De Archiepiscopis.

I. **A**rchiepiscopus licet auctoritate, & dignitate præcellat Episcopos, ordinis potestate æqualis est, jurisdictione verò major, cum sub se Episcopos, ut Suffraganeos habeat *c. 1. de fo. comp. in 6* eamque ob causam Urbi præest, quæ aliarum quasi mater & caput sit, vulgò Metropolis appellata: ipsi autem Archiepiscopi Metropolitanæ vocantur, postquam Patriarchæ & Primates superiorem locum, & auctoritatem adepti sunt. *c. 1. l. 1. D. 80. c. 1. D. 99. Tholos. l. 15. Syntagm. c. 11. Cœc. l. 1. tt. 3. Bar. in c. placuit D. 18. & c. Cleros D. 21. Lanc. l. 1. tt. 5.*

II. Dignitatis Archiepiscopalis insigne est pallium, gestandum diebus solennibus in sola celebratione Missarum *c. Cum*

sis, de auct. & usu pallii. Illius origo creditur esse antiquissima, ut ex veteri E. R. Rituali colligitur, quod non malè novi testamenti Ephod indigitat, & à Lino, qui Apostolo Petro successit, institutum affirmat in singulare potestatis privilegium. At *Rupertus Tuitiensis l. 1. de din. off. c. 27.* Maternum ait, à S. Petro missum Trevirensi Ecclesiæ pallium, quasi hæreditatem reliquisse. Episcopis etiam quibusdam concedi solitum legimus, & usus comprobatur, videlicet *Ostiensis, Papiensis, Massano, Lucensis, Dolensis.* Adde *Bambergensis*, cui *S. Henricus Imperator* obtinuit, eoque in hunc usque diem Episcopi utuntur. Mysticam significationem accuratè tradit *Durantus l. 2. Rituum pag. 345.*

Sumi

Sumi & mitti dicitur à corpore S. Petri, quia super altare, ubi S. Petri corpus sepultum est, Romani Pontificis auctoritate consecratur, indeque sumptum ad Archiepiscopos mittitur: vel ut Rituum antiquorum collector censet, quia pallia confecta ad Basilicam S. Petri deferuntur, & per Canonicos ponuntur super corpora Apostolorum Petri & Pauli sub ara majori, ubi factis vigiliis illa per noctem relinquuntur, deinde Subdiacanis redduntur, qui ea in loco decenti conservant. *Sily. V. Pallium Laucel. l. 1. c. 11. Barb. in c. significasti de elect. & c. Quoniam dist. 100. Item de potest. Episc. par. 3. alleg. 50. n. 4. Azor. 11. l. 3. c. 34. Polyt. Virg. De invent. rer. l. 4. c. 12. Anton. Cucchus l. 1. tt. 10 pag. 92. Serar. in hist. Mogunt. pag. 486. ubi formam pallii accuratè describit.*

III. Alia prærogativa Archiepiscopi est, quòd crucem anteferre potest etiam in locis exemptis, modò præsens non sit Summus Pontifex vel Legatus ipsius. Præterea ubique in Pontificalibus Missam celebrare potest tam publicè quàm privatim: procurare item, ut coram se Missa celebretur sine Pontificalibus. *Clem. Archiepiscopo de privil. Mosconius pag. 232. Barbosa de potest. Episc. par. 1. tt. 4. n. 39. Lal. Zecchus de Rep. Eccles. et. do statu illustr. Patriarch. num. 6.*

IV. Quod officium concernit, accepto pallio, & peracta consecratione, in diocesi propria Episcopalia munia exercere potest eo modo, quo Episcopus qui libet in sua diocesi. Ante consecrationem verò ne quidem Archiepiscopi nomen illi tribuitur. *c. nisi specialis de auct. & usu pallii. Pontificalia exercere non licet illi in Ecclesiis Suffraganeorum suorum*

ipsis invitis. Barb. ad c. 5. Sess. 6. Con. Trid. Moscon. par. 1. c. 8. Anton. Genuens. in praxi Archi. Neapol. c. 75. num. 10. Azor. Tom. II. l. 3. c. 34. Laym. l. 1. tr. 4. c. 7. §. 3. Sily. V. Archiepiscopus. Armill. & alii Summ. eod.

V. Potestatem habet tanquam Ordinarium in Episcopos Suffraganeos sibi subditos, eorumque Ecclesias, & populum, ut infra n. 13. dicitur. Unde absentiam illorum integro anno còtinuatam, si moniti resistant, Summo Pontifici indicare debet. Præterea post octavam Paschæ, vel alio commodiori tempore Synodum celebrare Ecclesias visitare, & similia. *Con. Tr. Sess. 24. c. 1. de modo V. Declar. Cardinalium ibidem. Zerola. part. 1. V. Archiepiscopus. Gemin. in c. 1. de off. Vicarii l. 6. lac. de Graff. part. 2. l. 2. c. 8. n. 30. 31. & seq.*

VI. Jurisdictionem ordinariam in subditos Suffraganeos suorum exercet 1. quando subditus deliquit in diocesi Archiepiscopi. 2. Si habeat prædium domicilium, vel beneficium in sua diocesi. 3. Cùm causa deferretur ad eum per appellationem. 4. Cùm absolutus ab Archiepiscopo non vult parere Episcopo. 5. Si causa criminalis sit inter subditum Episcopi & Clericum suum. Item si Clericus causam civilem habeat adversus Episcopum. 6. Quando Episcopus in officio suo negligens est. 7. Cùm evidens est, sententiã Episcopi injustam esse. 8. Quando visitat provinciã, quod facere debet causa prius cognita, ut infra n. 9. dicitur. *Con. Tr. Sess. 24. c. 3. Quo tempore etiam, & non aliàs absolvere potest quoscunq; de subditis Suffraganeorum suorum. Az. 11. l. 3. c. 33. & seq. Mosc. pag. 152. Piasec. pag. 258. Barb. Coll. Decis. Apost. 689. Reginald. l. 1. c. 5. Sect. 1. n. 34. Cans. l. 1. Instit. tt. 16. Cucchus tt. 20.*

VII. Singulare dubium est de Matrimonio, possitne secundum Concilii Tridentini Decretum Archiepiscopus, vel alius Sacerdos de ipsius licentia suffraganeorum suorum subditos matrimonio conjungere? Non posse ordinariè saltem patet, quia non habet potestatem ordinariam in singulas aliarum diocesium personas. Poterit tamen primò, cum actu visitat diocesim, deinde cum à Suffraganeo Episcopo petentibus assistentia injustè negata est. *c. Pastoralis de off. Ord. Con. Trid. Sess. 24. c. 1. Remiss. pag. 366. Davalos in Directorio pag. 103.* Conveniens enim existimatur inferiorum defectus à perfectioribus, quoad fieri potest, suppleri.

VIII. Curare debet, ut pro futuris Clericis in Suffraganeorum suorum diocesis Seminaria erigantur; item Oeconomos instituere debet Sede vacante in Ecclesiis suorum Suffraganeorum, si id Canonici facere intra octiduum à morte Episcopi negligant: item Regulares cogere etiam exemptos, & nullius diocesis, ut Concil. Trident. Decreta observent. Denique regulares exemptos in certas Congregationes redigere idque tanquam Sedis Apostolicæ delegatus, juxta ordinationem *Conc. Trid. Sess. 25. c. 2. Declar. num. 2. Azor. par. 11. l. 3. c. 34. §.* absolvit etiam Archiepiscopus.

IX. In Synodo provinciali potest cum adjunctis minores causas criminales contra Episcopos cognoscere, & decidere: majores autem Papæ judicio reservabit. *Concil. Trid. Sess. 24. c. 5.* Non tractabit de Visitatione Cathedralium Ecclesiarum, & diocesium suorum suffraganeorum, seu comprovincialium episcoporum, nisi

causa cognita & probata in Concilio provinciali *Conc. Trid. Sess. 24. cap. 3.* Sic enim labore seipsum non necessario eximet, auctoritatem suffraganeorum tuebatur, cura & impensa subditos levabit.

X. In Concilio provinciali quascunque novas quæstiones emergentes cum comprovincialibus suis examinabit: nihil autem novum, & in Ecclesia inusitatum Romano pontifice inconsulto decernet. *Conc. Trid. loc. cit.* In iisdem Conciliis iudicabunt de licentia non residendi à se, vel à suffraganeis data. *Conc. Trid. Sess. 23. c. 1. Laym. l. 1. tr. 4. c. 7. §. 3. V. qua diximus in Prolegom. §. 2. n. 6.*

XI. Archiepiscopus in Synodo Provinciali est velut Decanus in Capitulo: eidem quasi unus de Concilio subest, & excommunicari potest: præterea ab illius sententia ad Concilium provinciale appellatur. Si negligens fuerit in erigendo Seminario correctioni eiusdem Concilii subiacet, ab eoque compellatur. *Conc. Trid. Sess. 23. cap. 18. Navar. l. 1. Consil. 6. Lorich. V. Archiep. num. 4. Vallensis l. 1. tr. 8. §. 2.*

XII. Episcopos comprovinciales invitos nullius consuetudinis prætextu, ut ad Ecclesiam Metropolitanam accedant, compellere Archiepiscopo licet. *Conc. Trid. Sess. 24. c. 2.* Addit Congregatio episcopos comprovinciales non teneri personaliter accedere, nec procuratorem mittere ad præstandam obedientiam Metropolitanæ suo, non obstante ulla consuetudine etiam immemorabili. *Zerola in Praxi. P. 1. V. Suffraganei Collect. Decision. Apost. Barbof. 689. & ad c. 2. cita. Conc. Trid. Sess. 24.*

XIII. In-

XIII. Intra provinciam sibi subiectam Indulgentias elargiri potest, dummodò statutum Generalis Concilii non excedat. Quamvis enim non sit ordinarius Iudex omnium de provinciâ *c. Pastoralis de off. Ordin.* nec extra suam diœcesim iurisdictionem contentiosam habeat, Indulgentias tamen concedere potest, quia voluntariæ iurisdictionis esse censentur. *Glo. in c. Nostro de pœn. & rem Franc. Leo Fo. eccl. Par. 1. c. 7 nu. 18. Nau. de iubilæo Notabili. l. n. 13.*

XIV. Archiepiscopus non tantùm ex diœcesi suâ, sed & totâ provinciâ relegare in exilium delinquentes potest. *c. Cum fortius de calumniatoribus Felinus in c. Postulasti de foro comp. Barb. in c. Non sine de arbitris. Piafecijs par. 2. c. 4. n. 95.* in multis arbitrariæ pœnæ locus est, & cum aliis Præsulibus modus procedendi communis.

XV. Archiepiscopus si in territorio, seu

diœcesi alicuius suffraganeorũ suorũ deliquerit, in eadem pœnas incidit, quas ex simili delicto suffraganeus incideret. *Ostiens. in sum. tt. de sent. excom. 8. Quis valeat nu. 9. Zerola Par. 2. V. Archiepiscopus num. 1.*

XVI. In Germaniæ regno septẽ Archiepiscopi sũt. 1. Moguntinus S. R. I. Elector, & in Germania Archicancellarius. 2. Colonienſis S. R. I. Elector & per Italiam Cancellarius. 3. Trevirensis S. R. I. Elector, & in Gallia ac regno Arelatenſi Archicancellarius. 4. Magdeburgensis Germaniæ Primas. 5. Salisburgensis etiam primas, 6. Bremensis ad Visurgim. 7. Vefontionensis seu Bisuntinus. Ex his Magdeburgensis & Bremensis ab Hæreticis insidetur. *Aub. Miræus de statu Relig. Christ. l. 1. c. 33. Cosmographia Munsteri Archonologia Gotofredi pag. 26. Braschijs de Episc. German.*

TITULUS IX.

De Patriarchis, & Primatibus.

Patriarchatum nomen & origo à primis illis Patribus est, qui quasi principes credentium, & populi à Deo electi fuerunt, uti Noë, Abraham, Isaac, Iacob, Ioseph, & simil. Romæ olim quinque Patriarchales sedes erant, quarum prima Ecclesia Lateran: 2. S. Petri: 3. S. Pauli 4. S. Mariæ ad præsepe. 5. S. Laurentii extra muros: non quòd singulis distinctæ provinciæ subessent cum iurisdictione, sed quod in illis summus Ponti-

fex, ut Patriarchatum primus solenniâ Missarum celebraret, & in illis Patriarchæ aliunde venientes sedem figerent. *c. Cleros. Dist. 21. Barb. de potest. Abb. p. 118. Dec. in c. ult. n. 2. de confirm. utili. Zecobus de rep. Chr. tt. de Patr.*

II. Patriarchæ olim præcipui quatuor fuerunt 1. Constantinopolitanus. 2. Alexandrinus. 3. Antiochenus. 4. Ierololymitanus. *c. Antiqua. de privil. c. Sancta. c. Renovantes. c. de finimus, dist. 22. Constantinop.*